

NACIONALINIO SUSIVIENIJIMO PAREIŠKIMAS

2020 m. gegužės 22 d.

Ribojimai vyresnio amžiaus žmonėms yra atvira piliečių diskriminacija dėl amžiaus

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro - valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020-05-13 sprendime (dėl Covid-19 ligos) nuspręsta: *<Ipareigoti viešojo maitinimo įstaigas, restoranus, kavines, barus, naktinius klubus ir kitas pasilinksminimo vietas<...> prie įėjimo į viešojo maitinimo įstaigą, lankytojams gerai matomoje vietoje, pateikti informaciją:>*, kad *<...viešojo maitinimo įstaigose nerekomenduojama lankytis rizikos grupės asmenims (vyresnio nei 60 m. amžiaus asmenims ir (arba) sergantiems lėtinėmis ligomis...>*.¹

„Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis skelbia, jog *<įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu>*. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 14 straipsnis taip pat nustato, kad *<[naudojimas] Konvencijos pripažintomis teisėmis ir laisvėmis turi būti garantuojamas be jokios diskriminacijos dėl lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ir kitokių įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, gimimo ar kitokio statuso>*.

Atkreipiame dėmesį, kad vyresnio amžiaus piliečiai, kaip ir bet kurie kiti asmenys, turi konstitucinę teisę laisvai pasirinkti darbą, teisę dalyvauti šalies visuomeniniame gyvenime ir naudotis socialine aplinka. Draudimai jiems naudotis vienodomis teisėmis su kitais piliečiais negali būti dangstomi rizika jų pačių sveikatai – jei ir kyla tokia rizika, tai ją kelia atitinkama aplinka, o ne patys vyresniojo amžiaus žmonės.

Vyresniojo amžiaus žmonių informavimas apie jiems kylančias rizikas negali būti tapatinamas su draudimais jiems lankytis viešojo maitinimo įstaigose arba dėstyti švietimo ir aukštojo mokslo įstaigose. Prisidengiant tariama vyresniojo amžiaus žmonių sveikatos apsauga, tuo iš esmės įteisinama atvira žmonių diskriminacija dėl amžiaus, kuri prieštarauja pamatinėms žmogaus teisėms ir laisvėms. Netoleruotina piliečių pastebėta tendencija, jog karantino apribojimų laikymąsi vertinantys pareigūnai sistemingai nekreipia dėmesio į tai, rekomendacijas ar draudimus vyresnio amžiaus asmenims iškabina valstybės įstaigos ir verslo subjektai.

Paskelbęs, jog sieks užtikrinti teisingumą visuomenėje ir lygias piliečių galimybes prieš įstatymus, „Nacionalinis susivienijimas“ reikalauja nedelsiant iš teisės aktų ir institucijų praktikos panaikinti visas vyresniojo amžiaus piliečius diskriminuojančias nuostatas. Institucijos ir įmonės, kurios Sveikatos apsaugos ministro rekomendacijas savavališkai iškreipė, paversdamos jas „draudimais“, grubiai pažeidžia žmogaus teises. Tokiems pažeidimams turi būti teikiamas išskirtinis kontrolės institucijų dėmesys, pažeidėjai – griežtai baudžiami, o visuomenė – kuo plačiau informuojama apie tokių draudimų neteisėtumą.

Taip pat reikalaujame, kad Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba aktyviau vykdytų stebėseną ir kontrolę, užtikrintų konstitucinę visų piliečių lygybę prieš įstatymą.

Nacionalinio susivienijimo valdyba

---

¹ Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro - valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020-05-13 sprendimas Nr.V-1141 „dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos valdymo priemonių viešojo maitinimo įstaigoms“